Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum VIIII

urn:nbn:de:bsz:31-41582

Visual Library

candū non eſſet bonū et ōmittere ſimiliter
ſi ex tali ōmiſſione eſſ; ſcandalum aliorū
et obmiſſio iuſticie et ſic in caſibus ōſimili-
bus intellige dimittam⁹ ergo debitoribus
nris debita pene pcā ſi penitent in nos pec
caſſe dimittere uero q̄ quis in deu peccat
non eſt nri arbitri Et; ut dicit Jeroō. Nos eō
tracto in dei iniuria benigni ſumus in nris
contumelijs odia exer⁹ Oratio

Domine iheſu xpe michi indigno
ꝯpiacius concede ut frēm peccante
uerb oportune corripiendo emendem et ſi non
uerbis ſaltem oratoribus et bonis exemplis h⁹
facē nō deſiſtam. da michi carit ut in unitate
ecce et caritate fraterna permando merear
in oracoibus exaudiri et te per fauorē et
auxiliū in medio nrm experiri qui hitatoꝝ
tibi in pacificis collocaſti Inſup et h⁹ tribue
michi quociensc̄uq; peccauerit frater ī me
tociens dimictam et ita q̄ nec rancor meī⁹
nec rancoris ſignū exterius in me ualeat a-
liqualiter reperiri amen

De rege qui uoluit racoꝝ pone cū
ſeruis ſuis capl'm xv

Quod autē dimittendū ſit frī
peccanti et nō tm̄ ſepcies ſed
ſeptuagies ſepcies et q̄ h⁹ non debeat alicui g̃-
ue aut difficile uideri ſi attendat⁹ q̄ deus ma-
iora remittit in ſe peccanti oſtdit dom⁹ per
exemplum quia magis ſumus debitoꝛs dei ꝛ
plus offendimus cum q̄ homo poſſit offendē
ꝓximū tanta eñ eſt offenſa quantus ē ille
qui offenditur deus aūt eſt infinitus et ideo
offenſa in ipm commiſſa quadam h; infinitate
et tamē quociensc̄uq; offendim⁹ ꝯciens ipe
paratus eſt remittere dū tamē uelim⁹ uerac̄
penitere ergo ſi ipe qui eſt dom⁹ et rex om
dimittit ſuo multo fortius et nos debemus
dimittere peccanti in nos fratri et ꝓximo
Et ideo pro exemplo ponit parabolā de re-
ge qui uoluit racoꝝ pone cū ſuis ſuis Et
in fine applicat parabolā ad ꝓpoſitū dicens

Sic et pater meus celeſtis faciet uobis Si-
militer eñ deus poſt rex cū ſuis ſuis ſcilꝫ
hominibus nam omniū actus diligent⁹ diſ-
cutit et merita cuiuſq; examinat et h⁹ p ſepti-
tas p creaturis per confeſſores p illumicione
ꝓprie conſciencie uolens racoꝝ de factis hua-
nis exigere ¶ Poteſt ergo parabola ad
ꝓpoſitum aptari et ſic expom Simile eſt
regnū celoꝝ .i. ſtatus ecce militantis. ſeu p̄-
ſentis temporis qui regnū celorū dicit⁹ eū quia
legibus celi ſubicitur tū quia de ea ad celū
peruenit⁹ hominū regi .i. xpo qui eſt uerus
homo et uerus deus rex regū et dominus do-
minanciū qui uoluit racoꝝ ponē cum ſuis ſu-
is ſcꝫ hominibus quoꝝ eſt dominus quia ad
ipm pertinet examinacō meritoꝝ quorū-
libet et ſingulorꝝ Et nōndū q̄ deus ponet
nos ad racoꝝ de omnibus bonis nobis cōmiſſis
et de bonis obmiſſis Jtem q̄ de malis a nobis
cōmiſſis et de malis nobis dimiſſis. De primo
eſt parabola de uillico iniquitatis et iſta cō-
putacō multū timenda eſt multa eñ bona no-
bis cōmiſſa ſūt et magni ualoꝛis ſcꝫ bona nē
grē et fortune de quibus omnibus oportꝫ red-
dere racoꝝ qualiter eis uſi ſimus Et ſi nō ha-
beremus reddere racoꝝ niſi de tpre multum
eſſ; nobis timendū ōme eñ tpus homini in-
penſum requiretur ab eo qualit⁹ ſuit expen-
ſum et una hora tpis fit homo abſolut a de-
bito et regnū celoꝝ lucatur ¶ De ſcdo ē pa-
rabola de talentis et h⁹ coꝝ computacō mul-
tum eſt timenda cū dominus dicat ibidem
inutilem ſuū ꝓiciendū in tenebras exterio-
res. De tercio computacō etiā multū eſt ti-
menda cum dominus poſiturus ſit racoꝝ ꝛ
de cogitacōibus et uerbis ocioſis ¶ De q̄rto ē
eſt parabola pns et hec computacō multū
eſt timenda ꝓpt⁹ iuam magnitudinē quod
eſt ualde periculoſum ¶ Et cum incipit rōꝝ
ponere .i. meīta et conſciencias examinare
in qua examinacōe modo ſumus ſ; poſtmod
dabitur de nobis ſnīa ſcꝫm meīta offerēur

Et unus debens decem milia talenta .i. obligatus ad magnam penam ppt multa pcta In debito iſtius denotatur grauitas et nũoſitas peccatorum et accipitur determinatus nũs pro indeterminato Unde aug. quia lex in decem preceptis commendatur ille debebat decem milia talentorum per quod omnia pcta ſignificat que ſunt contra legem fiunt Cum autem non habet unde reddat .i. cum non pt uiribus ſuis deo ſatiſfacere pro pctis homo enim per ſe pt ruere ſi non reſurgere per ſe offendere et peccare ac p hoc debitum contrahere ſi non per ſe ſatiſfacere niſi gra dei accedente et ſi homo pro uno tm pcto non ſufficiat ſatiſfacere multo minus p decem milibus peccatorum talentis iubet eum dominus uenundari in ſeruitute pene. qz ſcdm Remig. precium huius uenditi ſupplicium eſt dampnati et uxorem eius .i. concupiſcentiam ex qua concipiuntur mali filij et filios eius .i. mala opa in homine enim ſpũs eſt uir. ſenſualitas mulier per quorum commixtionem filij .i. opa generantur. uxorem ergo et filios uenundari eſt pro concupiſcentiis interioribus et malis opibus exterioribus penam ſoluere quod eſt precium eius et omnia que habet ſcz temporalia quia tota ſubſtancia ſua p magnitudine delicti traditur quoque tormentis uel omnia que ſpũs habet ſunt uires aie et corporis et bona exteriora que omnia in penam commutantur ut pena dominetur et quantum ad omnia in quibus peccauit Unde ſubditur et reddi tunc debitum pcti redditur cum pro eo pene precium exſoluitur Procidens autem ſeruus ille .i. peccator per penitentiam et humiliacionem ſuam qui prius quaſi collum contra deum erexerat orabat rogat eum dicens. patienciam habe in me donando michi uite et penitentie ſpacium eo donando delictum relaxando ſupplicium et omnia reddam tibi opa meritoria faciendo et me emendando tua paciencia expectatus tua gratia

no preuentus tua miſericordia adiutus Miſertus autem dominus quia miſericors et miſerator dominus

paratus eſt miſereri et parcere uere penitentibus ſeruum illum ſic procidentem in contricione ſic dicentis in confeſſione ſic promittentis de ſatiſfactione dimittit eum liberum a captiuitate culpe et debitum dimittit et relaxando reatum pene eterne dimittit totum quia plus dat quam rogetur Unde Criſo. uide magnitudinem dei peticionem dilacionem et accepit dominum peccatorum remiſſionem Egreſſus autem de obligacione pcti ſeruus ille a debito quidem liber ſi iniquitatis ſeruus et inueniente oblitus inuenit unum de conſeruis ſuis .i. de peccatoribus et hominibus qui ſunt ſerui dei cum ipſo omnes enim conſerui et omnes dni ſerui ſumus et nos et angeli qui debebat ei centum denarios .i. parum offendit eum et in modico tenetur reſpectiue quia offenſa in hominem modica eſt reſpectu offenſe commiſſe in deum inueniens autem in actu per recordacionem iniurie et tenens ſuffocat eum ſtringendo et artando quia crudeliter cogit eum reddere et ſatiſfacere Ille tenet debitorem qui offenſam tenet in memoria qui iram et odium ſeruat in corde Suffocare eſt ſtrangulare uel ſtringere p gulam et quia gutture loquimur ille ſuffocat proximum qui uerba excuſacionis non audit In quo oſtenditur auſteritas in expetendo uindictam a proximo ſuo Remig. Conſeruum ſuffocare eſt in fratrem per uindictam exardeſcere Tenens ergo ſuffocat eum dicens redde quod debes ſcz tormentum pro iniuria pro uerbis uerbum Et procidens p penitentiam rogat eum dicens patienciam habe in me .i. parce michi et omnia reddam tibi Quaſi dicat paratus ſum ſcdm poſſibilitatem meam ſatiſfacere et ut dicit Remigius emendabo iudicio uel conſilio eccleſie quod deliqui Recte de quo eadem uerba protulit conſeruus ſupplicans quibus ſupplicando a domino remiſſionem meruerat malus ſeruus Sed ut dicit Criſo. hec uerba ingratus ſeruus reueritus non eſt quibus ſaluatus eſt Ille autem non uolt habere pacienciam protrahendo dilacionem nec uolt dimittere ſine uindicta rancorem

oſtendens crudelitatem in mō repetendi vin-
dictam vnde aug̃ non talem inuēit iſte con-
ſeruū qualem ille inuenerit dominū petijt
ille dilacōz et meruit r̄miſſionem iſte qui
inuāz petebat dilacois ſenſit penam ſuffoca-
cois ¶ Et abijt in via cariana naturali pietate
recedendo et a familiaritate et amicia pp̄i-
ſe alienando et mittit eum in carcerem c̄-
deliter affligendo donec reddat debitum ple-
naie et admitum ſatiſfaciendo h̄ carc̄ infer-
nus pt intelligi tociens vēo peccante in nos
proximū in carcerem mittimus quociens eius
culpe non indulgemus · quantū eñ ī nobis
eſt dum non parcimus carceri dampnamus
¶ Videntes aūt conſui eius ſcilic angeli
qui ſm apo · conſui ſunt nr̄i quia eiuſde
domini ſumus ſui que fiūt ſz crudeliter
a ſuo in ſuū ſiui omīa eñ opa que agi-
et ſupplicia que patimur vident et coram
deo repreſentant ¶ Tres eñ teſtes habemus
a quibus non abſcondimur · ſz deū · anglōs
ſanctos et demones · Videntes inq̃ contriſtat̃
de ingratitudine et culpa ſui de afflicaōe
et pena conſui angeli eñ contriſtantur
ad culpam letant̃ ad pn̄am et ferūt eas
ad gloriāz et narrant dno ſuo oīa ad deū
r̄ferendo conquerendo et auxiliū implorando
vel iſti conſui ſunt ecciaz miſtri ac quiq̃
fideles et iuſti qui videntes crudelitatē hōm
erga proximos vel aliq̃ fratrem r̄miſſionem
peccatorꝫ adeptū non velle miſereri conſui
ſui contriſtantur quia ad eandem vñitem
pertinet gaudē de bono et contriſtaī de ma-
lo et narrant domino quia in oracōe petūt
a domino talia vindicari ad declaracōz iu-
ſtitie non ex liuore vindicte vel domino nar-
rare eſt contricōs cordis in ſuo affcū deo de-
monſtrare vel cum veniūt ad dum · i · ad p-
latum qui vicem dei geīt in terris denūci-
ant ei mala facta ad fine correcōis ¶ Tunc
vocat eū domn̄s per ſnīaz mortis et de hoc
ſeculo migrare iubꝫ vt de omnibus racioꝫ

reddat vnde Remigius hec vocacō fit mī-
mūs in conſcīa ſz fit exterius in iudicio Et
ait illi ¶ Serue nequam quia nō equs ſed
iniquus r̄cipiendo inuāz et reddendo inuriāz
ſeu iniuriam omne debitum dimiſi tibi ide
magnam offenſam in me comiſſam ¶ In h̄
ſm ¶ Criſo · patet magnū eſſe pc̄m ingra-
titudinis ¶ Nam pmo cū debitor erāt decem
milia talentorꝫ non eum nequā appellauit
non ſibi inſultauit ſz ubi miſertus eius ē tan-
te magnitudinis animo irato ait ei ſue
neq̃ quia peior es effcūs q̄ pmo ¶ Vnde ſm
greg̃ · ſicut boni contumelijs efficiuntur
meliores ſic ſemp r̄probi de bnficō efficiū-
tur peiores ¶ Nonne ergo oportuit et te
miſereri conſui tui parua r̄mittendo ſicut
et ego tui miſertus ſum r̄mittendo maiorā
nulla quippe inueniente ſatiſfcōe ſz ob
hoc ſolum quia rogaſti me rogaſti dilacōz
ſz meruiſti remiſſiōz · oportuiſſz quidē ut
tali prouocatus bnficō totum etiā debi-
tum r̄laxares rogantis ſz tu etiā quod
mīs eſt facere noluiſti quia dilacōz conce-
dere noluiſti Vbi Criſo · ¶ Et graue videt̃
dampnū afficere debitū liuorum ſi graue
videtur preceptum cogita pmū ſz q̃ue
ſit r̄mittere et qui contriſtauit q̃uius
eſt incidere in gehennam ¶ Ordin ¶ Remig̃
ſuus iſte nullū r̄ſponſum legit̃ dediſſe
domino in quo demonſtrat̃ q̄ in die iudi-
cij et ſtatim poſt hanc vitam ceſſabit oīs
pcā excuſacō ¶ Et iratus domn̄s nō paſſiōi
ſz ſimilitudine bois irati · i · ad modū irati ſē   effcāis
habens penā inferendo tradꝫ eū corrtori-
bus · i · demonibus et miniſtris tartareis qui ī
h̄ ſunt diuine iuſticie executōes quia tortōes
patimur in pena quos paſſi ſumus ſuaſōes
in culpa quo ad uſq̃ reddat per penā vniu-
ſum comiſſum per culpam et hoc erit eīna-
liter et in perpetuum ¶ Vſq̃ eñ ponitur p
infinito ſicut donec pone ibi non cognouit
eam donec pepeit et eſt ſ̄ſus ſemp ſolum

Et nūquam per ſolum nec reddꝫ aliquādo
ſed ſemper penam luet nūqꝫ em reddere pote-
rit quia eternalit dampnatus eſt Nam in
inferno ſemp eſt reddicō abſqꝫ acquiſicione
cum pena ſemp remaneat ſine fine quia ibi
non eſt locus redempcōis uel ſatiſfactionis
ſꝫ condempnacōis et punicionis ¶ Quod aut
hanc totam ſimilitudinē ad hoc attuleit ipe
dominus eam modo quo dcm eſt ad ꝓpoſitum
adaptando expoñit dicens Sic et pr meus
celeſtis faciet uos uniuſum debitum a uobis
exigendo et uos tortoribus cruciandos tra-
dendo ſcdm Criſo· non dicit pr ur ſꝫ pater
meus non em dignū eſt hominis talis uo-
cari prem deum qui ita perniciosus et odi-
oſus eſt ubi Jero· formidoloſa ſnīa ſi parua
fratri non dimittimus magna nobis a deo no
dimittent ¶ Et quia uniſquiſqꝫ pt dicere ore
nichil habeo contra eū habꝫ deū iudicē q
ſilatoꝫ ficte pacis auffert dicens ſi non remi-
ſeritis unuſquiſqꝫ fratri ſuo non ſolum ore
ſꝫ etiam de cordibus uris non ficta pace ſꝫ
uera et integra dilcōe ¶ Quia non ſufficit la-
biis dimittē niſi ora et corda conueniant
¶ Quidā em dimittere nolunt omnino quia
et maliciam ſeruant in corde et vindictā du
poſſunt exercent in opere Alii et ſi remittunt
quantū ad vindictam ſeruant tamē rcceptū
odiū quatum ad maliciam ¶ Sꝫ quiſquis ſibi
a domino remitti deſiderat oportꝫ ut utroqꝫ
modo fri remittat ut nec ope exerceat vindcā
nec corde reſeruet maliciā ¶ Quia ſcdm ggꝰ
Dilꝰ quod in nos delinquitur ex corde non
dimittimus illud rurſus a nobis exigetur qđ
nobis iam per pniam dimiſſum fuiſſe gaude-
bamus Ubi ergo non fuit caritatis ꝑſeueran-
cia nulla eſt ſufficiens pnīa Unde a pctīs ſo-
luto dicitꝰ uade et noli amplius peccare Ciui-
liter q̄ꝫ leges ꝓpt ingratitudines quaſdā re-
nō uocant manumiſſos ad priorem ſeruitutem
¶ Sꝫ ex hiis uidetur q pctā dimiſſa redeat
ꝓpt iteracōꝫ peccati ꝑpetracōꝫ ad hꝫ dicitur dicen-
dum q nō redeunt per aggrauacōꝫ peccati ſequentis
non q pctm ſequens ſit eque graue ſicut oīa
precedencia ſꝫ quia grauius eſt ex comparacōe
precedencium Unde exigitur q dimiſſum fuiat
non in ſe ſꝫ quantū ad ingratitudinem dimiſſi-
onis et ideo dicuntur omīa redire quia ingrati-
tudo eſt reſpectu dimiſſionis que oīm fuit et ita
quodammodo reſpectum habꝫ ad omīa dimiſſa Non
ergo redeunt qntū ad maculam et reatū ſꝫ
qntū ad ingratitudine ¶ Qui em poſt accepta
remiſſioꝫ ad pctm redit magis delinquit q
ingratus tanto bnficio exiſtit et ita ingratitu-
do pctm readuacōis aggrauat ¶ Quidā uero   nō bn
dicit q pctā redeunt in quatuor caſibus ſalꝫ
ꝓpter odiū fraternū ꝓpt apoſtaſiam a fide ꝓpt
contemptum confeſſionis et ꝓpt dolorem de pnīa
habita Unde ſunt uſus fres odit et apoſtata
ſit ſpernitqꝫ fateri penituiſſe piget priſtina
culpa redit ſpaliter ergo et merito in te peccanti
dimittes ſi quantū tibi dimitti deſideras uera-
citer attendis ¶ Quia ſcdm Criſo· et ſi ſeptua-
gies ſepcies dimiſeris et ſi omīa ſimplr pctā
concedis continue primo qntū gutta aque
ad pelagus infinitū tm magis ꝛ multo plꝰ
deficit tuus amor ad infinitā bonitatem dei
cuiꝰ in neceſſitate conſtitutus es cui iudicaberis ꝛ
nouas tribueis ~~et ideo bene~~ ¶ Et ideo bn pctā
in deū decem milibus talentis et pctā in pro-
ximū centū denarius comparauit quia etiā
eadem pctā multo grauiora commiſſa ſunt
in deū q̄ in proximū decem ergo hꝫ loco ut ſi-
cut dns nobis dimittit maiora pctā ſic et
nos dimittamus conſuis nris minora i nos
commiſſa Alioquī a nobis exigꝫ debita uni-
uerſa Unde augꝰ Omnis homo debitor eſt
dei et debitore habꝫ fratrem ſuum Ideo deus uiſ-
tus conſtituit tibi regulam in debitori tuo q
facit et ipe cum ſuo Unde et Criſo· hꝫ igit
omīa intelligentes et hec decem milia ex
cogitantes ſaltem hinc feſtinemus ad dimit-
tendū ꝓximis parua et uilia· Audiamus in-
miſericordes ꝛ crudeles quoniā nō aliis

Sumus crudeles sed nobis metipsis Cum me-
moriam malorum ius excogitas quoniam tibi
ipsi malorum inmemoratus non alij qui tua le-
gas peccata non proximi tui itaque hinc quis
et cognoscere aduersum peccata mea et ali-
is dimittere et illud xpc li ut facilius b fiat
qui enim intelligit facilius ignoscit cosuo z
non simpli ab ore dimittere s; et a corde
Ne igitur dicas quem contristatus est et detrax
et decem milia operatus est in mala Quan-
to enim dixis tanto magis monstras eum benefac-
tore dedit enim occasionem absoluendi peccati tua
Cuius quanto maiora iniusta tibi fecit tanto ma-
iora peccatorum dissionis causa e consistat Si enim
uoluerimus nullus iniusta nobis facere poterit
s; z inimici maxime proderunt nobis unde q.
quanta lucraris mansuete inimicorum ferens impu-
dencias Primum quidem et maximum pecca-
tum remissionem secundum patienciam z perseueranciam tercium
mansuetudinem et amorem hominum Quartum ab
ira cetinere liberos esse et a tristicia que hinc
est Cum hus et uenerabilis eis et ipse inimicus
et si demones fuerint magis aut nec habe-
bis iram inimicam ita dispositus Quod autem
e maius et primum dei amiciciam et si peccaueris
uenia percipies Et iterum Non memoriam malorum
habeamus in eos qui ledunt nam nobis pro-
sunt maxime nisi nos ipsos iudicauerimus Ca-
put ille gratias egisti tu pro iniusticia z glori-
ficasti dum infirmitas fructificasti mercedes
Si autem oraueris pro eo deo fies ex similis
Vides qualiter maxime lucramur ab aliorum
persecucione Nichil ita deum letificat ut non
reddere malum pro malo ymo reddere contraria
mutatum est nobis beneficia et oraciones Non e
quid difficilius quam memoria malorum. h
igitur scientes humiliemus et debitoribus nostris
etiam gratias agamus. fiet enim nobis si placari
uolumus maxime non solum indulgencie uerum
etiam mercedis occasio pauca siquidem dans
plurima recipiam Quid igitur expectas cum uio-
lencia cum docet et si ille uellet dare ei

concedere ut a deo totum accipias Nunc autem
omnia facis et ligas ut nichil tibi dimit-
tatur eorum Quotiensque ergo debitores hos
et pecuniarum et laborum omnes dimittens li-
beros deum expecte remuneratore Cuncta
igitur et pecunias et peccata debitoribus nostris
donemus ut nobis retribucio optata perue-
niat Quodque neglexmus per aliam ex-
plere uirtute h de obliuione admissi in
nos malicie adipiscentes eius potiamur
bonis hec Crisostomus Et non h q secundum numerum gra-
dus apostolica duodecim sunt duodecim modi re-
missionis primus est baptismus Unde in ewangelio
nisi quis renatus fuit etc Secundus est caritas
Unde etiam in ewangelio remittuntur ei peccata multa
etc Tercius est elemosina ex caritatis opera
Unde propheta sicut aqua extinguit ignem etc
Quartus est fletus et lacrime Unde domino
quia fleuit in conspectu meo non inducam ma-
la in diebus suis Quintus est confessio
et penitencia Unde ps dixi confitebor etc Sextus
est afflictio corporis Unde apostolus traditum
huiusmodi hominem in interitum carnis
ut spiritus saluus sit Septimus est emenda-
cio morum uel abrenunciatio uiciorum Unde
in ewangelio Ecce sanus factus est iam amplius
noli peccare Octauus est intercessio sanctorum
Unde iacobus infirmatur aliquis inducat
presbiteros etc Nonus est iure et fidei meritum
Unde in ewangelio Beati misericordes quoniam etc
Decimus est conuersio z salus proximorum Unde
Jacobus Qui conuerti fecerit peccatorem etc
Undecimus est mutua remissio et indulgencia
Unde in ewangelio dimittite z dimittemini et
in hoc loco penitencia duodecimus est passio martirum
pro fide eius Unde latroni et paciencia dicitur
a domino Amen dico tibi hodie mecum eris
in paradiso Ex hoc loco et pluribus alijs
ewangelij locis salubria habemus remedia
contra malum desperacionis Et ideo non
desperet aliquis cum multos habeamus
portos salutis Si enim desperasti xpc peccati

magnitudinem habes petrū qui negauit
fidem quod est maximu pctm et tamē deus rē-
spexit eū Si desperasti ppt pctā multitudīe
habes mariā magdalenam que septem ha-
bebat demonia i· uniuersa pctā et tamen
de ea dictū est dimissa sunt ei pcta multa
Si desperasti pp̄ter pctā turpitudinem hes
mulierem in adulterio deprehensam cui dm̄
est vade et amplius noli peccare Si despe-
rasti ppt pctā infamiā habes matheū pub
licū in theolonio sedentem et tamē domin⁹
dixit ei sequere me Si desperasti ppt pctā di-
uturnitatem habes latronem qui perseue-
rauit in malo usq; ad mortem et tn̄ dcm̄
est ei a domino hodie mecū eris in paradiso
Si desperasti ppt pctā crudelitatem hes
paulum aplm lapidantē stephanū de
quo dcm̄ est vas electōis michi est iste Si
desperasti pp̄ter pctā reiteratoz seu pctī
iteratoz et magnitudīe habes auctorem
li expressam de dimitendo frī septuagies
septies. Unde bern· Omnis xpe mansuetu-
dine que in te pdicat^r currimus post te
domine ihesu audientes q̄ non spernas
pauperem peccatorē non horreas Non
horruisti confitentem latronē Non lacri
mantem peccatricē Non cananica sup-
plicantem non deprehensaz in adulterio
non sedentem in theolonio non supplicantē
publicanū Non negantē discipulū non persecu
torem discipuloz non ipos crucifixorēs tuos
Tam ualidus denique es ad iustificandū qua
militis ad ignoscendū Currit sponsa cur-
runt adolescentule sz que amat ardencius
currit uelocius et puenit citius. Unde et criso·
liberi quippe nos arbitrii creauit deus ut uo-
luntate nr̄a cum adiutorio dei quid uolumus
faciamus Si publicanus es potes fieri ewā-
gelista Si blasphemus es potes fi aplūs Si
latro es potes paradisi colonus effici Si mag⁹
es potis deū adorare Nec est ulla malicia q̄
pnīa non soluatur Et ideo tamq̄ precipua

malignitatum elegit opus ut nemo usq; i
finem semetipm̄ desperat Noli michi dicē
peti noli michi dicere peccauī Et q̄ iam
medicū habes satis fortiorem te et potēcio-
rem quā infirmitas tua est medicu hes
uoluntatem tuam si uolueris emendantem
et potentem et sapientem Cum enī non
subsisteres fecit te et quia perisus effectus
es multo magis emendare te poterit Si forsita
dicas Quo potit peccator filius esse sanctus·
Noli requirere qua arte noli scrutari racor si
tede clementie et benignitati diuine Sed
dicis grandia sunt pcta mea et immensa
scelera mea Et quis est sine pcto Sz ego in-
quis pessime et super omnem hominē Suf-
ficit tibi ad placandū deū peccare desinere
et benefacere· dic cui m̄s por iniquitates tuas
ut iustificeris Recognosce quia peccasti Et
si agnoueris initiū correctionis fcm̄ est tibi Cu-
spiua mestus esto. effunde lacrimas· nec enī
aliud quid effudit meretrix illa sz lacrimis
pnīaz sonauit et ipa comite peruenit ad
fontem hec Criso· Unde et greg. ab spei g°
certitudine nulla nos maloz nostroz qua-
litas nulla quantitas frangat Idarco enī
omps deus electos suos in quibus de lapsibus
cadere permittit ut aliis in culpa iacenti-
bus si toto ad eum corde consurgant spem
uenie reddat et eis plancta pnīe uia pi-
etatis aperiat Etiam qui multos a suis in-
iquitatibus iam sanatos aspicimus q̄ aliud
quā supne mīe pignus tenemus Et iterū
Quid itaq; in hac re debemus aspicē nisi
imensam miaz conditōis nr̄i qui nobis ue-
lud in signo ad exemplū pnīe posuit eos
quos per pnīaz uiuere plus lapsum fecit
Et enī nichil in hiis aliud uideo nisi aliqn
oculos nros posita spei et pnīe exempla ospē
deus ubiq; oculis quos imitarī debeamus
obicit ubiq; exempla sue mīe opponit Unde
et aug. Quecūq; necessitas cogit peccatorem
ad pnīaz nisi criminis quantitas nec tpris

breuitas nec uite enormitas nec hore extre-
mitas excludit a venia ſi pfcta fuit volun-
tatis mutato ſz in ampliſſimos ſinus ma ca-
ritas filios prodigos ſuſcapit reuertentes Et
iterum · pat tradidit filium ſuu quo redimet
ſuos miſit ſpm ſcm quo ſuos adoptaret
in filios filiu dedit in preciu redemptoris ſpm
ſcm in puilegiu adopcois ſe totum ſuat he-
reditatem adoptatis Nemo ergo de dei pietate
diffidat quia maior eſt eius mia q̃ ma
miſeria Et quiſquis ad eu toto corde clama
uerit exaudiet illu quia miſericors eſt Tar-
dius ſiquidem et uidetur peccatori ueniam
dare q̃ ipi peccatori accipere Dic enim feſti-
nat abſoluere reu a tormento conſcie ſue q̃
plus cruciet eu compaſſio miſeri q̃ ipm mi-
ſerum paſſio ſui Unde et Criſo · Crede m
talis eſt erga hominē pietas dei q̃ nunquam
ſpernit pniam ſi ei ſincere et ſimpliciter offe-
ratur etiam ad ſummu quis uenerit maloz
et inde uelit reuerti ad ueritatis uiam ſuſci-
pit libenter et amplectitur et facit omnia
quatenus ad priorem reuocet statu Unde ſu-
per illo uerbo caym maior eſt iniquitas
mea q̃ ut ueniam merear dicit auguſtinus
mentiris miſer caym maior eſt dei pietas q̃
omnis iniquitas Ecce expreſſe apparet q̃ de-
ſperauit et ideo dicit aug. q̃ ipe plus turba-
uit deum in deſperatione q̃ in fratricidio ſicut
iudas in deſperatione q̃ in proditione unde ber.
O res confuſa o res monſtruoſa peccator
deſperans de dei mia cui cuncta pcta origi-
nalia mortalia uenialia ab origine mundi co-
miſſa diuine mie comparata ſunt q̃ una
gutta ad pelagus totius maris Et breuiter di-
cendo ſcdm aug. et greg. Si unus homo
omniu hominu pcta perpetraſſet et uelud caym
et iudas deſperaſſet preterea deus illi ueniam
denegare uiraſſet ſi miſer ille contritus ueniam
rogaſſet deus protinus illi veniam non denegaſ-
ſet Et teſtante angelo et ideo pcta pterita no
nocent ſi non placent multum etiam ſperare

debemus in merito xpi ſine quo no poſſemus
ſaluari In merito enim xpi radicata ſunt oia
merita nra ſiue ſatiſſactoria pene ſiue me-
ritoria uite eterne quia nec ab offenſa crea-
toris ſumus digni abſolui nec immenſitate
pmii quod deus eſt digni ſumus aſſequi
niſi p meritu bonitatis dei Et precipue i merito
paſſionis xpi eſt ſperandu Quia hec eſt mi-
ſeris ſpale ſolaciu · Unde bern · paſſio tua do-
mine ultimu refugiu ſingulare remedium
deficiente ſapia non ſufficiente iuſticia non
ſufficiente ſanctitate ſuccubentibus meritis
illa ſuccurrit Non ſolum aut a deſpe-
ratione ſed etiam a uana ſpe eſt cauendu quia
utrobique magnu eſt periculum · Unde auguſt.
Ex utroque homines periclitantur et ſperando et deſpe-
rando Quid igitur agit deus cum periclitan-
tibus utroque morbo Illis qui ſpe periclitantur
hoc dicit Ne tardes conuerti ad dnm neque
differas de die in diem Subito enim ueniet ira
illius et in tempore uindicte diſperdet te Illis qui
deſperatione periclitantur q̃ dicit In quacumque
die iniquus conuerſus fuit oms iniquitates
eius obliuiſcar ppter illos ergo qui deſpera-
tione periclitantur poſuit indulgencie portu
ppter illos qui ſpe periclitantur et dilatio-
nibus illuduntur fecit diem mortis incertum
Quando ueniet ultimus dies neſcis Ingratus es
quia hodiernum habes in quo corrigaris Et
iterum · Ne deſperando augeamus peccatum
datus eſt nobis dies nobis dies mortis incer-
tus Et iterum latro agnouit petrus negauit
in petro demonſtratur q̃ nequiſſimum non deſperare de-
bere preſumere in latrone non impiu con-
uerſum deſperare debere Timeat ergo bonus
ne pereat per ſuperbiam et malus ne deſpe-
ret per multam maliciam hec aug. unde et greg.
Habete fratres mei fiduciam de mia conditoris
nri et ad miſericordem iudice dum adhuc
expectat cum lacrimis uenire Conſiderantes
namque q̃ iuſtus ſit pcta uira nolite negli-
gere conſiderantes uero q̃ pius ſit nolite de-

Sperare. Et iterum. Dic aut uos mia eius refoueat ut nullo modo negligentes red dat sic pcta perturbent ut mens in desperatioz non priuat. Et iua et si presumentes metuimus et metuentes speramus etiam regni titius adepturi sumus Unde et Criso. Ne audeamus qui stamus sz dicamus nobis tpis. Et qui estimat se stare uideat ne cadat. Neqz desperemus si cecidimus sz dicamus nobis Nunqd qui cadit non resurget. Etenim multi in ipm celi uerticem ascenderut et a scena et scurrilitate ad angelicam translati sunt ut urbanitatem et tantam ostenderit uirtutem ut demones abegerint et multa signa operati fuerint. Et horu quidem plene sunt scripture et plena uita exemplis nobis. Et iterz. Nullus eorz qui in malicia sunt diffidat nemo in uirtutibus eius dormitet. Neqz hic confidat multotiens em meretrix pertransibit neqz ille desperet. possibile em est ei et primos pertransire hec Criso. Oracio

Tem miser qui a ci ad pcta que feci inspicio et supplicia intelligo que pro hiis pati debeo no paruum timorem habeo. Quid ergo Remanebo qs desperatus sine consilio sine adiutorio. Ad te fontem pietatis et me ihu xpe curro et confessio in quo iam tot et tantos pctores ablutos uideo et agnosco tuaz qz ineffabilem misericordiaz exoro ut michi sic concedas in pnia meam et cu iusticis tuis coputatoz facere ac confiteri meis pcta sua dimittere et mea emendare ut in futuro qu psonatoz ponere uoluis cu sanctis tuis dimittas michi que tibi dno et pris Amen ¶ De carnificandi uxore et de paruulis domino oblatis caplm x.

Post hec uenit dominus ihus de galilea in fines iudee trans iordanem Omnis quippe iudeorum prouincia generaliter

Iudea dicebatur ad distinctioz aliarum gentilium Veruntamen meridiana eius plaga in qua habitabant tribus iuda et tribus beniamin specialiter dicebatur iudea ad distinctioz aliarz regionu que in ipsa continebantur prouincia sz samaria galilea decapolis et reliqus alie site in ea Narrantur ergo ea que in hac prouincia saluator iudea fecit et docuit ac passus est dominus et primo que trans iordanem ad orientem ubi habitabant due tribus sz ruben et gad et dimidia tribus manasse deinde que cis iordanem quando uenit iericho et bethaniaz et ierlm. Et secute sunt eu de galilea turbe multe. Eo quo patz deuoti ipsi ad eum qr multi sequebantur causa predicationis audiende aliqui causa curationis impetrande ubi Criso. Et secute sunt eu turbe multe qi testimonia salutaris doctrine eius quasi oues pastorem in manu ipsius genite et nutrite perducebat eum quasi paruuli filij patre pegre proficiscente Ipse aut tamquam pater proficiscens bona pignora caritatis filijs reliquit pro exilijs remedia sanitatum hec Criso. Unde sequitur et curauit eos ibi sz in iudea et no ante in galilea ut gentes in eam intraz seu ueniaz que iudee pabatur admittet et in signu qz ex iudea gentibus salus esset sm Orig. Sanauit dus turbas transiordane ubi baptismo dabatur quia omes a spiritualibus infirmitatibus in baptismo saluantur. Et sic patz qz ewangelista in uno libo multa miracula sanitatum includit quia pre multitudine miraclorz non poterant omnia in particulari describi ¶ Deinde subditur narratio de triplici religiosorz professione sz continentie obedientie et paupertatis et primo de continentia circumditur. Et accesserunt ad eum sz ihm pharisei qui in ppls iudeorz pre alijs uidebantur religiosi temptantes eu sz capie et uerbis Notanda est mentiu distantia in turbis

no hor q